

Nr 17

Bevillningsutskottets betänkande med anledning av motioner om undantagande från beskattning som naturaförmån av fritt bränsle från egen fastighet.

(2:a avd.)

I de likalydande motionerna I: 626 av herr *Bengtson* samt II: 598 av herrar *Johansson* i Skärstad och *Svensson* i Vä har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om utredning och förslag om sådan ändring av skattelagstiftningen att fritt bränsle från egen fastighet icke beskattas som naturaförmån.

Jämlikt 21 § kommunalskattelagen skall som inkomst av jordbruksfastighet upptagas bl. a. värdet av olika naturaförmåner. I punkt 5 av anvisningarna till samma lagrum utsågs att i fråga om för gemensamt behov avsatta s. k. besparingsskogar, häradsallmänningar och andra likartade samfälligheter, som förvaltas självständigt för delägarnas gemensamma räkning, skall som samfällighetens inkomst räknas även vad som i natura utdelats till innehavarna av de fastigheter, som har del i samfälligheten. Då inkomsten således beskattas hos samfälligheten följer härav, att innehavare av fastighet, som har del i sådan samfällighet, inte är skyldig att som intäkt av sin fastighet upptaga vad han uppburit såsom utdelning från samfälligheten, vare sig utdelningen utgått i natura eller i penningar. I 42 § kommunalskattelagen stadgas att värdet av produkter, varor eller andra naturaförmåner skall beräknas efter ortens pris, d. v. s. i fråga om bränsle från egen jordbruksfastighet till belopp motsvarande vedens värde i upphugget och hemkört skick. För att inom varje län i möjligaste mån få likformig värdering av ofta förekommande naturaförmåner föreslår prövningsnämnderna, före taxeringsarbetets början, i anvisningar de värden som i normalfallen skall tillämpas vid taxeringen. Innan anvisningarna fastställs granskas dessa av riksskattenämnden för att åstadkomma jämnhet i de olika förslagen.

Frågan om undantagande från beskattning av fritt bränsle från egen fastighet har vid upprepade tillfällen varit föremål för riksdagens uppmärksamhet, senast förra året.

I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 8 avstyrkte bevillningsutskottet bifall till motioner i denna fråga. Utskottet framhöll därvid att övergången till uppvärmning med olja eller elkraft naturligtvis var delvis *Bihang till riksdagens protokoll 1968. 7 saml. Nr 17*

tingad av kostnadsskäl men i betydande omfattning också torde vara diktad av bekvämlighetssynpunkter. Utskottet delade inte motionärernas uppfattning att övergången till moderna uppvärmningsmetoder var i så hög grad beroende på att bränsleförmånen var skattepliktig. De värden som f. n. tillämpades hade varit i stort sett oförändrade under hela 1960-talet och kunde enligt utskottets mening anses vara moderata. Utskottet framhöll även att skattedomstolarna vid sin bedömning torde ta hänsyn till omständigheterna i de särskilda fallen. Något skäl att låta bestämmelsen om skatteplikt för bränsleförmån utgå ur författningstexten kunde enligt utskottets mening inte anses föreligga. Utskottet vidhöll således sin tidigare uttalade uppfattning att en modifiering av gällande beräkningsnormer borde ske inom ramen för nu gällande skattelagstiftning.

I de förevarande motionerna uttalas att bestämmelsen om bränsleförmånens beskattning tillkommit vid en tidpunkt då vedbränslet hade ett större värde än f. n. En omställning har skett genom att skogsägarna alltmer övergår till uppvärmning av bostäder med olja eller elkraft. Denna omställning är till stor del beroende på beskattningen av fritt bränsle och på de stora kostnaderna för upphuggning och hemkörning av vedbränsle. Från skogsvårdssynpunkt är detta en olycklig utveckling. Det är nämligen angeläget att skadade och av sjukdom angripna träd tas bort och att ungskog gallras. Dessutom är luftföroreningarna obetydliga vid eldning med ved. Övergången till uppvärmning med inköpt bränsle visar att fritt bränsle från egen fastighet saknar värde och således inte bör betraktas som en beskattningsbar naturaförmån.

Utskottet

Enligt 21 § kommunalskattelagen hänförs till intäkt av jordbruksfastighet bl. a. värdet av vad skattskyldig direkt tillgodogjort sig av jordbrukets eller dess binäringars avkastning för sin, sin familjs eller övriga hushållsmedlemmars räkning. Principerna för värdesättning av naturaförmåner återfinns i 42 § kommunalskattelagen jämte anvisningar. Värdet av produkter, varor eller andra naturaförmåner skall i första hand beräknas efter ortens pris, d. v. s. det pris, som skulle ha gällt, om den skattskyldige köpt förmånerna. Bestämmelsen har i praxis tolkats så att förmånen av bränsle från egen jordbruksfastighet värderats till belopp motsvarande vedens värde i upphugget och hemkört skick. Beträffande s. k. besparingsskogar, häradsallmänningar och andra likartade samfälligheter, som avsatts för gemensamt behov och förvaltas självständigt för delägarnas gemensamma räkning, skall som samfällighetens inkomst även räknas vad som i natura utdelats till innehavare som har del i samfälligheten. Då inkomsten således beskattas hos samfälligheten, är sådan innehavare inte skyldig att som intäkt av sin fastighet ta upp från samfälligheten uppburen naturaförmån.

Motionärerna i de förevarande motionerna anser att värdet av bränsleförmån från egen fastighet inte bör beskattas. De framhåller att bestämmelsen om bränsleförmånens beskattning tillkommit vid en tidpunkt då vedbränslet hade ett större värde än f. n. Numera har man i allt större utsträckning övergått till uppvärmning av bostäder med olja eller elkraft. Denna omställning är till stor del beroende på beskattningen av fritt bränsle och på de höga kostnaderna för upphuggning och hemkörning av vedbränsle.

Utskottet vill erinra om de åtgärder som vidtas för att få en så likformig värdesättning av naturaförmåner som möjligt. Prövningsnämnderna utfärdar årligen till ledning för taxeringsnämndernas verksamhet s. k. länsanvisningar. Av dessa framgår, vilka normer taxeringsmyndigheterna har i normalfallen att tillämpa vid taxeringen. Anvisningarna är inte bindande för taxeringsnämnderna och bör frångås då speciella omständigheter därtill föranleder. Förslagen till länsanvisningar granskas — innan de fastställs av prövningsnämnderna — inom riksskattenämnden för att en så långt som möjligt enhetlig värdering av naturaförmåner skall kunna uppnås. Därvid tas givetvis hänsyn till att konsumtionsvanor och priser varierar i skilda delar av landet.

Frågan om undantagande av bränsleförmån från beskattning har under senare år upprepade gånger prövats av riksdagen men avvisats på förslag av bevillningsutskottet. I sitt av 1967 års riksdag godkända betänkande nr 8 framhöll utskottet att övergången till uppvärmning med olja eller elkraft naturligtvis delvis var betingad av kostnadsskäl men också i betydande omfattning dikterades av bekvämlighetssynpunkter. Utskottet ansåg inte övergången till modernare uppvärmningsmetoder vara i så hög grad beroende på att bränsleförmånen var skattepliktig. De normvärden, som fastställts i länsanvisningarna och som varit i stort sett oförändrade under hela 1960-talet, ansåg utskottet moderata, och utskottet framhöll också att skattedomstolarna vid sin bedömning torde ta hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet.

Utskottet vidhåller denna uppfattning. Något skäl att låta bestämmelsen om skatteplikt för bränsleförmån utgå ur författningstexten kan således enligt utskottets mening inte anses föreligga i synnerhet som den modifiering av gällande beräkningsnormer som stundom kan vara motiverad lätt kan ernås inom ramen för gällande lagstiftning.

Utskottet avstyrker således bifall till motionerna.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

att riksdagen avslår motionerna I: 626 och II: 598.

Stockholm den 5 mars 1968

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson (s), Einar Eriksson (s), Yngve Nilsson (h), Sundin (cp), Wärnberg (s), Tage Johansson (s), Gösta Jacobsson (h), Lundström (fp), Wirmark (s) och Tistad (fp); samt

från andra kammaren: herrar Brandt (s), Gustafson i Göteborg (fp), Engkvist (s), Vigelsbo (cp), Asp (s), Andersson i Essvik (s), Eriksson i Bäckmora (cp), Enskog (fp), Kristenson (s) och Lothigius (h).